

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 20.03.2025 § 48

§ 48

Esperi Care Oy:n ylläpitämien Espoossa sijaitsevien hoivakotien liittäminen Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän järjestämään jätehuoltoon (palautettu valmisteltavaksi 9.3.2023)

Valmistelijat / lisätiedot:
Salonpää Lea

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Ympäristö- ja rakennuslautakunta päättää, että Esperi Care Oy:tä ei määrätä liittymään Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) järjestämään jätehuoltoon.

Käsittely

Ville Laakso ja Sini Juuti ilmoittivat olevansa esteellisiä ja poistuivat kokouksesta asian käsittelyn ajaksi. Laakso toimii varsinaisena ja Juuti varajäsenenä HSY:n hallituksessa (hallintolain 28 § 1 momentti 5 kohta).

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Perustelut

Laki jätelain muuttamisesta (1068/2024) (Linkki: [Laki jätelain muuttamisesta 1068/2024 - Säädökset alkuperäisinä - FINLEX®](#)) tuli voimaan 1.1.2025. Jätelain 32 §:n 1 momentin muutoksella kunnan vastuu asumisen jätteistä rajattiin pääosin kotitalouksissa ja vapaa-ajan asumisessa syntyvään yhdyskuntajätteeseen. Jätteen haltija vastaa jatkossa asumista ja sosiaali- ja terveydenhuoltopalveluja tarjoavien toimipaikkojen ja laitosasumisen yhteydessä syntyvän yhdyskuntajätteen jätehuollosta kunnan ylläpitämää laitosasumista lukuun ottamatta.

Lain siirtymäsäännöksen mukaan muutosta sovelletaan vuoden 2026 alusta lähtien. Jätteen haltija saa kuitenkin jo mainittua ajankohtaa aiemmin järjestää jätehuollon ilmoittamalla siitä kirjallisesti kunnalle vähintään kuusi kuukautta ennen jätehuollon järjestämisen aloittamista. Tällöin kunnan vastuu jätehuollon järjestämisestä lakkaa, kun jätteen haltijan järjestämä jätehuolto tämän tekemän ilmoituksen mukaisesti alkaa. Esperi Care Oy ei ole tällaista ilmoitusta tehnyt, koska se ei alunperinkään ole liittynyt kunnan järjestämään jätehuoltoon. Määräyksen antaminen kunnan järjestämään jätehuoltoon liittymiseksi näin lyhyelle aikavälille ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista.

Asian aiemmat käsittelyvaiheet

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY) lähetti 25.5.2021 päivätyyn pyynnön Espoon, Helsingin ja Vantaan ympäristönsuojeluviranomaiselle ryhtyä toimenpiteisiin Esperin Care Oy:n kiinteistöjen liittämiseksi HSY:n järjestämään jätehuoltoon. Kunkin kaupungin ympäristövalvonta on käsitellyt toimenpidepyyntöä itsenäisesti.

Espoon ympäristövalvonta kehotti 2.6.2022 Esperin Care Oy:tä liittymään HSY:n järjestämään jätehuoltoon, mutta Esperin Care Oy ei noudattanut kehoitusta. Asianosaisia kuultiin ennen kuin asia tuotiin 9.3.2023 ympäristö- ja rakennuslautakunnan ratkaistavaksi liittymismääräyksen antamista varten. Ympäristö- ja rakennuslautakunta palautti asian uudelleen valmisteltavaksi, jotta voidaan ottaa huomioon tuleva ministeriön ohje ja Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisu vuodelta 2022.

Asia tuodaan vasta nyt lautakuntaan uudelleen päätettäväksi, koska jätelakioppaan päivitystyö ministeriössä oli keskeytetty käynnissä olevien jätelain uudistusten vuoksi, ja asiassa katsottiin tarpeelliseksi odottaa ensin lainsäätäjän ratkaisua tilanteen selkeyttämiseksi.

Päätöshistoria

Ympäristö- ja rakennuslautakunta 09.03.2023 § 40

Päätösehdotus

Ympäristöjohtaja Söderman Tarja

Ympäristö- ja rakennuslautakunta antaa seuraavan päätöksen kunnan järjestämään jätehuoltoon liittämistä koskevassa asiassa:

Asia

Jätelain mukaisen määräyksen antaminen ja uhkasakon asettaminen

Velvoitettava

Esperi Care Oy
Mannerheimintie 164
00300 Helsinki
Y-tunnus: 2017532-6

Päävelvoitteet

Ympäristö- ja rakennuslautakunta määrää jätelain 126 §:n nojalla Esperin Care Oy:n liittämään kahden seuraavan Espoossa toimivan yksikön (päävelvoitteet 1 ja 2) asumispalvelujen jätehuolto Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) järjestämään jätteenkuljetukseen viimeistään kahden kuukauden kuluttua päätöksen lainvoimaisuudesta.

Päävelvoite 1:

Esperi Hoivakoti Jänismäki
Kappalaisenkuja 3
02940 Espoo
Kiinteistötunnus: 49-62-57-9

Kiinteistön omistaa Espoon kaupunki.
Vuokralainen on Kiinteistö Oy Espoon Jänismäki c/o Ovenia Oy,
Ratamestarinkatu 7 B, 00520 Helsinki.

Päävelvoite 2:
Esperi Hoivakoti Kiltakallio
Kiltakallionrinne 1
02770 Espoo
Kiinteistötunnus: 49-40-166-5

Kiinteistön omistaa Kiinteistö Oy Espoon Kiltakallionrinne 1 c/o Colliers International Finland, Ratamestarinkatu 7 B, 00520 Helsinki.

Uhkasakon asettaminen

Ympäristö- ja rakennuslautakunta asettaa Esperi Care Oy:lle jätelain 129 §:n nojalla uhkasakon edellä mainittujen päävelvoitteiden tehosteiksi:

Päävelvoitetta 1 koskevan kiinteän uhkasakon suuruus on 3000 euroa.

Päävelvoitetta 2 koskevan kiinteän uhkasakon suuruus on 4000 euroa.

Jos päävelvoitetta ei noudateta, Espoon ympäristö- ja rakennuslautakunta voi uhkasakkolain 10 §:n nojalla tuomita uhkasakon maksettavaksi.

Perustelut

Jätelain 126 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua asetusta tai määräystä taikka jätteesiirtoasetusta taikka elohopea-asetusta tai sen nojalla annettua säännöstä, jatkamasta tai toistamasta säännösten vastaista menettelyä tai määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa.

Jätelain 32 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan kunta on velvollinen järjestämään vakinaisessa asunnossa, vapaa-ajan asunnossa, asuntolassa ja muussa asumisessa syntyvien jätteiden jätehuolto.

Jätelain 41 §:n mukaan kiinteistön haltijan tai muun jätteen haltijan on luovutettava 32 §:n mukaisesti kunnan vastuulle kuuluva jäte alueella järjestettyyn kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen tai kunnan järjestämään alueelliseen vastaanottoaikaan.

Esperi Care Oy tarjoaa asumispalvelua, ja jätteen haltijana sen on luovutettava asumismuodosta riippumatta asumisessa syntyvät jätteet kunnan järjestämään jätehuoltoon. Espoossa toimivien yksiköiden jätehuolto kuuluu asumisen perusteella kunnan jätehuoltovastuulle, ja tehostetussa palveluasumisessakin syntyy asumisen jätteitä.

Kuntaliitto ry:n yleiskirje 3/2019 käsittelee kunnan jätehuollon järjestämistä. Sen liitteenä oleva muistio on päivätty 5.3.2019. Muistio käsittelee eräitä kunnan jätehuoltovastuun toteuttamiseen liittyviä tulkintoja. Muistion mukaan jätelain ja kuntavastuun kannalta merkityksellisiä ovat kaikessa asumiseksi luokiteltavassa toiminnassa syntyvät jätteet, olipa asuminen sitten vakinaista, tilapäistä, asuntolamaista, vapaa-aikaan liittyvää tai osa julkisen tai yksityisen toimijan palvelutoimintaa. Asumistoimintaa on paljon mm. sosiaali- ja terveydenhuollon sekä koulutustoiminnan piirissä. Se tarkoittaa, että asumispalvelun järjestäjästä tai palvelusisällöstä (ruoka-, kotipalvelu tms.) riippumatta, olipa toimija yksityinen, kunnallinen tai muu julkinen toimija, asumisessa syntyvät jätteet kuuluvat kunnan jätehuollon

järjestämisvelvollisuuden piiriin. Mikäli rakennuksessa oleskelu voidaan katsoa asumiseksi, niin sen jätehuolto kuuluu kunnan jätehuollon järjestämisvelvollisuuden piiriin.

Esperi Care Oy (Esperi) järjestää nykyisin itse Espoon hoivakotien jätehuollon. Kyse ei ole siitä, etteikö jätehuolto olisi järjestetty asianmukaisesti, vaan siitä, että Esperillä on lakisääteinen velvollisuus luovuttaa kunnan vastuulle kuuluva jäte kunnan järjestämään kiinteistöittäiseen jätteenkuljetukseen.

Jätelain 129 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään tai kielletään. Edellä mainitun säännöksen perusteella viranomaisella on velvollisuus uhkasakon asettamiseen päävelvoitteen asettamisen yhteydessä.

Päätöstä ei määrätä pantavaksi täytäntöön muutoksenhausta huolimatta, joten uhkasakkoa ei uhkasakkolain 10 §:n mukaan voi tuomita maksettavaksi ennen kuin päätös on lainvoimainen. Jos päävelvoitetta ei noudateta eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä, ympäristö- ja rakennuslautakunta voi tuomita uhkasakon maksettavaksi vasta sitten, kun uhkasakon asettamispäätös on lainvoimainen.

Uhkasakkojen laskennassa on huomioitu ilmoitettu asukasmäärä ja arvioitu jätehuollon järjestämisen hinta parin vuoden ajalta. Uhkasakkojen euromäärät ovat kohtuulliset.

Sovelletut oikeusohjeet

Jätelaki (646/2011) 6 §, 32 §, 41 §, 126 § ja 129 §
Uhkasakkolaki (1113/1990) 1 §, 4 §, 6-8 § ja 22-24 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen haetaan valittamalla muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa säädetään. Valitusosoitus on liitteenä.

Käsittely

Ville Laakso Mia Noreksen kannattamana ehdotti, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi seuraavin perusteluin:

Vaarana on siirtymä kohti jätehuoltopalveluiden keskittymistä, kilpailun vähenemistä ja tehokkaan jätehuollon toimintaedellytysten supistumista, mikäli jätehuolto keskitetään markkinoilta kunnalliselle toimijalle, HSY:lle. Päätösesityksessä annetaan virheellisesti ymmärtää, että vanhusten asumispalveluissa syntyvä jäte olisi yksiselitteisesti kunnan jätehuollon vastuulla. Näin ei ole. Selostuksessa vedotaan vanhoihin jätelain perusteluihin (HE 199/2010 vp) ja sivuutetaan uudemmat perustelut (HE 195/2017), joissa todetaan näin: "Kunnan vastuulta poistuisi sosiaali- ja terveyspalveluissa ja koulutustoiminnassa syntyvä yhdyskuntajäte sekä julkisessa hallinto- ja palvelutoiminnassa syntyvä muu yhdyskuntajäte, joiden jätehuollon järjestämisestä vastaisi jätteen haltija jätelain 4 luvun mukaisesti." Lisäksi päätösehdotuksessa vedotaan Kuntaliiton yleisohjeeseen siitä, että yksityisissä vanhusten asumispalveluissa syntyvä

jäte olisi asumisessa syntyvää jätettä ja täten kuntien jätehuollon vastuulla. Hallituksen esityksen perustelut painavat huomattavasti enemmän kuin Kuntaliiton yleisohje. Tuoreimpien perustelutekstien valossa ko. jätteet kuuluvat jätteen haltijalle, tässä tapauksessa Esperri Carelle, joka saa täten hankkia jätehuollon markkinoilta - kuten tähänkin saakka. Lisäksi tuorein oikeuden ratkaisu Vaasan hallinto-oikeus 22.2.2022 tukee tätä. Ympäristöministeriössä on valmisteilla ohjeistus koskien asumispalveluissa syntyvää jätettä. Tässä yhteydessä myös nyt kysymyksessä olevan tehostetussa palveluasumisessa syntyvän jätteen kohtalo ratkaistaan. Alustavan tiedon mukaan ohjeessa tullaan katsomaan asumispalveluissa syntyvä jäte nimenomaan palveluntuottajan, ei kunnan vastuulle. Luonnos tulee kuntien kommentoitavaksi lähiviikkoina. Asia tulisi palauttaa valmisteluun, jotta voidaan ottaa huomioon tuleva ministeriön ohje ja Vaasan hallinto-oikeuden ratkaisu vuodelta 22.2.2022. Muutoin tehdään juridisesti väärä ja yhteiskunnan kannalta vahingollinen päätös.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Ville Laakson ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi ympäristö- ja rakennuslautakunnan hyväksyneen sen.

Päätös

Ympäristö- ja rakennuslautakunta:

Asia palautettiin yksimielisesti uudelleen valmisteltavaksi.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Esperi Care Oy
Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä HSY